

πον ὥστε ὁ κύριος Κουρσὺ ἠναγκάσθη νὰ οἰκοδομήσῃ καὶ ἄλλας ἀκόμη, μεταξύ δ' αὐτῶν ἐσχημάτισε καὶ γηροκομεῖον διὰ τοὺς γέροντας ἐκείνους, οἵτινες ὡς ἐκ τῆς ἡλικίας των δὲν ἐδύναντο πλέον νὰ ἐργασθῶσιν. Οἱ δυστυχεῖς οὗτοι ἀπόμαχοι καὶ ἐν γένει ὅλοι οἱ ἀσθενεῖς εὐρισκον ἐν αὐτῷ πᾶσαν περιποίησιν καὶ περίθαλψιν.

Ὅτε δέ, τὴν ἡμέραν τῶν ἐγκαίνων, ὁ ἐφημέριος τοῦ χωρίου ἦλθεν, ὅπως εὐλογήσῃ τὸ ἱερὸν τοῦτο καὶ φιλανθρωπικὸν ἐγκαθίδρυμα, εἶπε διὰ φωνῆς ἡδείας καὶ προσηνοῦς εἰς τὸν ἀγαθοεργὸν καταστηματούχον·

— «Ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι εἰς ὑμᾶς χρεωστοῦσι τὴν εὐτυχίαν των. Ἐξακολουθήσατε τὸ εὐγενὲς ἔργον σας, ἀλλὰ πιστεύσατέ μοι ὅτι εἶνε πλέον καιρὸς νὰ σκεφθῆτε καὶ διὰ τὴν ἰδικήν σας εὐτυχίαν.

Ἀπὸ ἐκείνης τῆς ἡμέρας ὁ Βενιαμὶν ἀνελόγισθη τὴν μόνωσιν, ἐν ᾗ ἔζη. Ἦτο τεσσαράκοντα καὶ πέντε ἐτῶν καὶ μόλις τότε ἐσκέφθη ὅτι ἐκλινε πρὸς τὴν δύσιν τοῦ βίου του. Κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν συνήνητσε τὴν Αὐγουστίνην· ἀνεμνήσθη τῶν λόγων τοῦ ἐφημέριου καὶ πάραυτα ἐζήτησεν αὐτὴν εἰς γάμον.

Ἐπεται συνέχεια.

Σ. Τ.

ΦΩΛΕΑ ΕΥΓΕΝΩΝ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΡΩΣΙΚΗ ΙΒΑΝ ΤΟΥΡΓΚΕΝΙΕΦ

Συνέχεια καὶ τέλος, ἴδε προηγούμενον φύλλον.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Ὅκτῳ ἔτη διέρρευσε. Ἦτο πάλιν ἔαρ. Εἰπόμεν κατὰ πρῶτον, διὰ βραχέων, τί ἀπέγειναν ὁ Πάνχιν καὶ ἡ κυρία Λαβρέτσκη, διὰ νὰ μὴ ἐνασχοληθῶμεν πλέον περὶ αὐτῶν.

Ὁ Πάνχιν προὔβιδάσθη εἰς ἀνωτάτην θέσιν καὶ ἐλπίζει νὰ γίνῃ διοικητής· βαδίζει κεκυρτωμένος ὀλίγον, ἴσως ἕνεκα τοῦ σταυροῦ τοῦ Ἀγίου Βλαδιμήρου, ὃν τῷ ἀπένειμον καὶ ὃν φορεῖ εἰς τὸν λαιμόν. Τὸ πρόσωπόν του, ὃν νέον ἔτι, ἐκίτρινισεν, αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς του ἐγένοντο ἀραιαί, δὲν ᾄδει καὶ δὲν ἰχνογράφει πλέον, ἀλλὰ μυστικὰ ἐνασχολεῖται εἰς τὴν γραμματολογίαν· συνέγραψε μικρὰν κομωδιάν καὶ κατὰ τὸ παράδειγμα ὅλων τῶν σημερινῶν συγγραφέων λαμβανόντων ὡς τύπον τὰ γνωστὰ αὐτοῖς πρόσωπα, ἐπροσωποποίησε φιλάρεσκόν τινα καὶ ἀναγινώσκει τὴν κομωδιάν του μυστικὰ εἰς δύο ἢ τρεῖς κυρίας πολὺ εὐνοούσας αὐτόν. Δὲν ἐνυμφεύθη, παρὰ τὰ προταθέντα αὐτῷ ὠραῖα συνοικέσια, καὶ αἰτία εἶναι ἡ Βαρβάρρα Παυλόβνα. Αὕτη δὲ κατοικεῖ διαρκῶς ἐν Παρισίοις ὅπως ἄλλοτε. Ὁ Θεόδωρος Ἰβάνοβιτς τῇ ὥρισεν ἐπ' ὀνόματί της διαρκῶς ἐπιχορήγησιν· τοιοῦτοτρόπως ἀπληθυερῶθη ταύτης καὶ προσφυλάχθη ἀπὸ πάσης ἀπροόπτου δευτέρας ἐπανόδου. Ἐγήρασε καὶ ἐπάχυνε περισσότερο, ἀλλ' εἶναι πάντοτε ἐρασμία καὶ πολυθέλητος. Ἐκαστος ἔχει τὸ ἰδικόν του, ἡ δὲ Βαρβάρρα

Παυλόβνα εὖρε τὸ ἰδικόν της εἰς τὰ δραματικὰ ἔργα τοῦ Ἀλεξάνδρου Δουμά υἱοῦ. Συχνάκις μεταβαίνει εἰς τὰ θέατρα ἐνθα παριστάνωσι φθισικὰς καὶ εὐαισθητοῦς, ὡς τὴν *Kurliar* μετὰ τὰς *καμελλίας*. Τὸ νὰ ἦναι ἀρίστη τραγωδὸς τῇ φαίνεται τὸ ἄκρον ἄκρον τῆς ἐπιγείου εὐτυχίας, καὶ ἡμέραν τινὰ εἶπεν ὅτι ἠύχето εἰς τὴν θυγατέρα της τοιοῦτον ἀριστον μέλλον. Ἐλπίζομεν ὅμως ὅτι ἡ εἰμαρμένη θέλει ἀπαλλάξῃ τὴν δεσποινίδα Ἀδαν ἀπὸ τοιαύτης εὐτυχίας. Ἡ ῥοδόχρους καὶ παχεῖα παιδίσκη ἐγένετο ὠρὰ καὶ μετ' ἀσθενὲς στήθος κορασὶς, τὰ δὲ νεῦρά της ἦναι τεταραγμένα ἀπὸ τοῦδε. Ὁ ἀριθμὸς τῶν θαυμαστῶν τῆς Βαρβάρρας Παυλόβνας ἤλαττώθη, ἀλλ' ἔχει πάντοτε πιθανὸν νὰ φυλάξῃ τινὰς μέχει τέλους τοῦ βίου της. Ὁ φλογερότερος ὅλων ὑπῆρξεν ἐσχάτως Ζακουρδάλο-Σκουμπρινίκωφ τις, ἀρχαῖος ἀπόστρατος ἀξιωματικὸς τῆς χωροφυλακῆς, τριάκοντα καὶ ὀκτὼ ἐτῶν ἀνὴρ, ἰσχυροτάτης δὲ κράσεως. Οἱ συνήθεις θαμῶνες τῆς αἰθούσης τῆς κυρίας Λαβρέτσκη τὸν ἀποκαλοῦσι *Παχὺν ταῦρον* τῆς *Οὐκρατίας*. Ἡ Βαρβάρρα Παυλόβνα οὐδέποτε προσκαλεῖ τοῦτον εἰς τὰς ὠραίας ἐσπερίδας της, ἀλλὰ τὸν ἀγαπᾷ.

Τοιοῦτοτρόπως ὀκταετία διέρρευσε. Τὸ ἔαρ, ἀκτινοβολοῦν ἐξ εὐτυχίας, ἐμειδία αὖθις εἰς τὴν φύσιν καὶ εἰς τὸν ἄνθρωπον. Ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῶν ἡδέων θαυπειῶν του τὰ πάντα ἤρξαντο ν' ἀναθάλλωσι, ν' ἀγαπῶσι, νὰ ψάλλωσιν. Ἡ πόλις Ο*** πολὺ ὀλίγον μετεβλήθη κατὰ τὸ διάστημα τῆς ὀκταετίας ταύτης. Ἀλλ' ἡ οἰκία τῆς Μαρίας Δημητρίεβνας ἐφαίνετο ἀνανεωθεῖσα, οἱ τοῖχοι αὐτῆς, ἀρτίως λευκανθέντες, τῇ ἔδιδον εὐθυμον ὄψιν, καὶ αἱ ὕαλοι τῶν ἀνοικτῶν παραθύρων της ἐχρωματίζοντο καὶ ἀπῆστραπτον ἐκ τῶν ἀκτίνων τοῦ δύοντος ἡλίου ἀπὸ τῶν παραθύρων τούτων ἐξεπέμποντο συνεχεῖς γέλωτες καὶ εὐθυμοὶ καὶ νεαροὶ ἀργυρόχοι φωναί. Ἀπασα ἡ οἰκία ἐφαίνετο ὅτι ἐσπινθηροβόλει ἐκ ζωηρότητος καὶ ὅτι ἐξεχείλιζεν ἐξ εὐθυμίας.

Ἡ οἰκοδέσποινα πρὸ πολλοῦ εἶχε κατέλθῃ εἰς τὸν τάφον· ἡ Μαρία Δημητρίεβνα ἀπέθανε δύο ἔτη μετὰ τὴν εἰς τὴν μὲν εἰσοδὸν τῆς Ἐλίζης, ἡ Μάρθα Τιμοθέβνα δὲ δὲν ἐπέζησε πολὺ τῆς ἀνεψίας της· ἀναπαύονται ἀμφοτέραι παραπλευρῶς ἀλλήλων ἐν τῷ κοιμητηρίῳ τῆς πόλεως. Ἡ Ἀναστασία Καρπόβνα τὰς παρεκλούθησε· πιστὴ εἰς τὴν ἀγάπην της, δὲν ἔπαυσεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη νὰ μεταβαίνει τακτικῶς καθ' ἐκάστην ἐβδομάδα ὅπως δέηται ἐπὶ τοῦ τάφου τῆς φίλης της. Ἡ ὦρα αὐτῆς ἐσήμανε καὶ ὁ νεκρὸς της ἐτάφη ἐν τῇ ψυχρᾷ καὶ ὑγρᾷ γῇ· ἀλλ' ἡ οἰκία τῆς Μαρίας Δημητρίεβνας δὲν περιῆλθεν εἰς ξένας χεῖρας, δὲν ἐξῆλθε τῆς οἰκογενείας, ἡ φωλεὰ δὲν κατεστράφη. Ἡ Λενότσκα, μετὰ μορφωθεῖσα εἰς ῥαδινὴν καὶ ὠραίαν νεάνίδα καὶ ὁ μνηστὴρ αὐτῆς, νεκρὸς ἀξιωματικὸς τῶν Οὐσσάκων, ὁ υἱὸς τῆς Μαρίας Δημητρίεβνας, ἐσχάτως νυμφευθεὶς ἐν Πετροπόλει, ἐλθὼν μετὰ τῆς συζύγου

του ἵνα διέλθῃ τὸ ἔαρ εἰς Ο***· ἡ ἀδελφὴ ταύτης, δεκαεξάετις μαθήτρια τοῦ παρεναγωγείου, μετ' ῥόδινα χεῖρᾶ καὶ μετ' ζωηροτάτους ὀφθαλμούς, ἡ μικρὰ Σουρότσκα, ἀναπτυχθεῖσα καὶ ἐξωραϊσθεῖσα ὁμοίως, τοιαύτη ἦτο ἡ νεοαία, ἥς ἡ θορυβώδης εὐθυμία ἀντήχει εἰς τοὺς τοίχους τῆς οἰκίας Καλιτίν· τὰ πάντα ἐν αὐτῇ μετεβλήθησαν, τὰ πάντα ἐτακτοποιήθησαν κατὰ τὴν βούλησιν τῶν νέων κατοίκων αὐτῆς. Ἀγένειοι νεανίσκοι, εὐθυμοὶ πάντοτε, ἀντικατέστησαν τοὺς ἄλλοτε γέροντας καὶ σοβαροὺς ὑπηρέτας. Ἐκεῖ ὅπου ἡ Ῥόσκα περιεπάτει παχεῖα μετὰ μεγαλοπρεπῆ βήματα, δύο θηρευτικοὶ κύνες ἐκινούντο θορυβωδῶς καὶ ἐπήδων ἐπὶ τῶν ἐπίπλων· ὁ σταῦλος ἦτο πλήρης σφριγόντων ἵππων. Αἱ ὦραι τοῦ προγεύματος, δείπνου, ἦσαν ἀναμειγμέναι καὶ συγκεχυμέναι. Ἐτακτος πραγμάτων τάξις ἐγένετο, κατὰ τὴν ἑκφρασιν τῶν γειτόνων.

Κατὰ τὴν ἐσπέραν περὶ ἧς ὁμιλοῦμεν, οἱ κάτοικοι τῆς οἰκίας Καλιτίν—ὁ πρεσβύτερος αὐτῶν, ὁ μνηστὴρ τῆς Λενότσκας μόλις ἦτο εἰκοσιτετραετής—ἐπαίζον ἀπλοῦν παιγνίδιον, πολὺ ὅμως διασκεδάζον τούτους, ἂν κρίνῃ τις ἐκ τῶν πανταχόθεν ἐκρηγνυμένων γελῶτων. Ἐτρεχον ἐν ταῖς δωματίοις καὶ ἐδράττοντο ἀλλήλων, οἱ κύνες ἔτρεχον ἐπίσης καὶ ὑλάκτων, ἐν ᾧ τὰ κανάρια, ἀπὸ τοῦ ὕψους τῶν εἰς τὰ παραθύρα κρεμασμένων κλωδῶν των, ἦδον ὁσον ἡδύναντο κάλλιον, αὐξάνοντα διὰ τῶν ὀξέων καὶ ἀδιακόπων κελαδημάτων των τὸν γενεὶν ὁρῶν. Ἐν τῷ μέσῳ τῶν παιγνίων τούτων, ἀμείζιον βορβοῦδες ἔστη πρὸ τῆς αὐλείου θύρας· τεσσαράκοντα πεντούτης ἀνὴρ, φορῶν ὁδοιπορικὴν ἐνδυμασίαν κατῆλθε καὶ ἔστη ἐκπεπληγμένος. Διέμεινε ἀκίνητος ἐπὶ τινὰς στιγμὰς, παρετήρησε τὴν οἰκίαν προσεκτικῶς, εἰσῆλθεν εἰς τὴν αὐλὴν καὶ ἀνῆλθε τὸ ἀνάβαθρον. Οὐδεὶς ὑπῆρχεν εἰς τὸν προθάλαμον ἵνα τὸν δεχθῇ, ἀλλ' ἡ θύρα τοῦ ἐστιατηρίου ἠνεώγη αἰφνης ὀλόκληρος, καὶ ἡ Σουρότσκα ἐξῆλθεν ἐρυθροτάτη, μετ' ὀλίγον δὲ ὀλόκληρος ἡ εὐθυμος ὁμάς ἐδραμεν εἰς καταδίωξιν ταύτης, ἐκβάλλουσα ὀξεῖας κραυγὰς. Αἰφνης ἔστη καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν θέαν ξένου, ἀλλ' οἱ διαυγεῖς ὀφθαλμοὶ της, προσηλωμένοι ἐπ' αὐτοῦ, ἐτήρησαν τὴν θαυπευτικὴν ἑκφρασίαν των, ἀπαντες δὲ ἐξηκολούθουν νὰ γελῶσιν. Ὁ υἱὸς τῆς Μαρίας Δημητρίεβνας ἐπλησίασε τὸν ξένον καὶ τὸν ἠρώτησεν εὐγενῶς τί ἐπεθύμει.

— Εἰμὶ ὁ Λαβρέτσκης, ἐψιθύριεν οὗτος.

Φιλικὴ κραυγὴ ἀπεκρίθη εἰς τοὺς λόγους του. Οὐχὶ διότι ἀπαντες ἐχάρησαν πολὺ διὰ τὴν ἀφίξιν ἀπομεμακρυσμένου καὶ λησμονημένου σχεδὸν συγγενοῦς, ἀλλὰ διότι ἐδράττοντο τῆς ἐλαχίστης εὐκαιρίας ἵνα κινήθωσι καὶ ἐκδηλώσωσι τὴν χαρὰν των. Πάραυτα περιεκύκλωσαν τὸν Λαβρέτσκην· ἡ Λενότσκα, ὡς παλαιότερα γνῶριμος, ὠνόμασε πρῶτῃ ἐαυτὴν καὶ διεδοκίμασεν ὅτι καὶ πρὶν εἶπῃ τὸ ὄνομά του ἤθελε τὸν ἀναγνωρίσῃ μετ' ὀλίγον. Εἶτα παρουσίασε τὴν ἐπίλοιπον οἰκογένειαν, ὀνομάζουσα ἕνα

ἐκαστον, καὶ αὐτὸν ἔτι διὰ μνηστῆρά της, διὰ τοῦ ἐπώνυμου. Ἄπαντες μετέβησαν εἰς τὴν αἴθουσαν. Τὰ καταπετάσματα εἰς ἀμφοτέρω τὰ δωμάτια εἶχον ἀλλάξη, ἀλλὰ τὰ ἐπιπλα ἦσαν τὰ αὐτὰ ὅπως ἄλλοτε. Ὁ Λαβρέτσκις ἀνεγνώρισε τὸ κλειδοκύμβαλον, τὸ παρὰ τὸ παραθύρον ἐργαζέον τοῦ κεντήματος ἦτο τὸ αὐτό, ἴσως δὲ τὸ κέντημα, ἀτελὲς μείναν πρὸ ὀκταετίας, θὰ εὐρίσκετο ἔτι. Ἐκάθησαν τὸν Λαβρέτσκις εἰς μέγα θρονίον, πάντες δὲ σοβαροὶ ἐκάθησαν πέριξ αὐτοῦ. Αἱ ἐρωτήσεις, αἱ ἀναφωνήσεις, αἱ διηγήσεις, διεδέχθησαν ταχέϊ αὐτῶν.

— Ἄλλ' ἔχομεν πολὺν καιρὸν νὰ σὰς ἰδωμεν, παρετήρησεν ἀφελῶς ἡ Λεονότσκια, καθὼς καὶ τὴν Βαρβάραν Παυλόβναν.

— Βεβαίως, εἶπε πᾶραυτα ὁ ἀδελφός της Σὲ ὑπῆγα εἰς Πετρούπολιν, ἐν ᾧ ὁ Θεόδωρος Ἰβάνοβιτς ἔμεινε καθ' ὅλον τὸν χρόνον τοῦτον εἰς τὴν ἐξοχὴν.

— Ναί, καὶ ἡ μαμὰ ἀπέθανεν ἔκτοτε.

— Καὶ ἡ Μάρθα Τιμοθέβνα, ἐψιθύρισε νῆ Σουρότσκα.

— Καὶ ἡ Ἀναστασία Καρπόβνα, ἐξηκολούθησεν ἡ Λεονότσκια, καὶ ὁ Λέμ.

— Πῶς! καὶ ὁ Λέμ ἀπέθανεν; ἡρώτησεν ὁ Λαβρέτσκις.

— Ναί, ἀπεκρίθη ὁ νεαρὸς Καλιτίν, ἀνεχώρησεν εἰς Ὁδησσόν. Λέγουσι ὅτι προσεκλήθη ἐκεῖ παρὰ τινος, καὶ ἐκεῖ ἀπέθανεν.

— Δὲν εἰξεύρετε ἂν ἀφῆκε μελοποιημένην μουσικὴν;

— Δὲν εἰξεύρω; ἀμφιβέβλω.

Ἄπαντες ἐσιώπησαν καὶ ἐθεώρησαν ἀλλήλους. Νέφος θλίψεως διήλασε τὰ νεκρὰ ἐκεῖνα πρόσωπα.

— Ἡ Ματρώσκα ζῇ ἀκόμη, εἶπεν αἰφνης ἡ Λεονότσκια.

— Καὶ ὁ Γεδωνόφσκις, προσέθηκεν ὁ ἀδελφός της.

Τὸ ὄνομα τοῦ Γεδωνόφσκι διήγειρε τὴν γενικὴν ἰλαρότητα.

— Ναί, ζῇ, καὶ ψεύδεται ὅπως ἄλλοτε, ἐξηκολούθησεν ὁ υἱὸς τῆς Μαρίας Δημητρίεβνας. Καὶ φαντασθῆτε, αὐτὴ ἡ τρελλή—καὶ ἔδειξε τὴν νεκρὰν μαθήτριν, ἀδελφὴν τῆς γυναικὸς του—τῷ ἔβαλε χθὲς πέπερι εἰς τὴν ταμδακοθήκην του.

— Καὶ πῶς ἐπταρνίζετο! ἀνέκραξεν ἡ Λεονότσκια.

Καὶ ὁ αὐτὸς ἀκατανίκητος γέλως ἐξερράγη εἰς τὴν ἀνάμνησιν ταύτην.

— Πρὸ ὀλίγου ἐλαβομεν εἰδήσεις περὶ τῆς Ἐλιζης, ἐψιθύρισε ὁ νέος Καλιτίν. Καὶ ἅπαντες ἐσίγησαν. Εἶναι καλὰ, ἡ δὲ ὑγεία της ἀναλαμβάνει ὁσημέραι.

— Εὐρίσκεται πάντοτε εἰς τὴν αὐτὴν μονήν; ἡρώτησεν ὁ Λαβρέτσκις καταβαλὼν ἀγῶνα.

— Ναί, πάντοτε.

— Σὰς γράφει;

— Ὅχι, οὐδέποτε, τὰ κατ' αὐτὴν μανθάνομεν παρ' ἄλλων.

Αἰφνης ἐγένετο σιγὴ βαθεῖα. «Ἰδοὺ ὁ ἄγγελος τῆς σιγῆς διερχόμενος». Τοιαύτη ἦτο ἡ σκέψις ἀπάντων.

— Δὲν θέλετε νὰ καταβῆτε εἰς τὸν κήπον; εἶπεν ὁ Καλιτίν ἀπευθυνθεὶς πρὸς

τὸν Λαβρέτσκις. Εἶναι πολὺ ὥρατος τώρα, ἂν καὶ τὸν ἔχωμεν παραμελήσῃ ὀλίγον.

Ὁ Λαβρέτσκις κατήλθεν εἰς τὸν κήπον καὶ πρῶτον πρᾶγμα ὅπερ εἶδεν ὑπῆρξε τὸ ἐδῶλιον ἐφ' οὗ διήλθε μετὰ τῆς Ἐλιζης εὐτυχεῖς τινὰς στιγμὰς, τὰς ὁποίας δὲν ἐπανεῦρε πλέον. Τὸ ἐδῶλιον τοῦτο εἶχε μαυρίσῃ καὶ λυγρίσῃ ἀλλὰ τὸ ἀνεγνώρισε καὶ ἡ ψυχὴ του ἠσθάνθη τὸ αἶσθημα ἐκεῖνο τὸ πρὸς οὐδὲν ὁμοίον, οὔτε κατὰ τὴν ἡδύτητα αὐτοῦ, οὔτε κατὰ τὴν θλίψιν του, τὸ αἶσθημα ἐκεῖνο τοῦ σφοδροῦ πόθου ὃν ἐμπνέει ἡ παρελθούσα νεότης, ἡ εὐτυχία ἣς ἀπῆλυσαν ἄλλοτε. Περιεπάτησεν εἰς τὰς δεινροστοιχίας μὲ ὅλους τοὺς νέους ἐκεῖνους· αἱ φιλῶραι εἶχον ἀναπτυχθῇ ὀλίγον καὶ γηράσῃ κατὰ τὴν ὀκταετίαν ταύτην· ἡ σκιά των ἐγένετο πυκνότερα· οἱ θάμνοι ἀνεπτύχθησαν ἐπίσης, αἱ σμεουργαὶ ἐπολλαπλασιάσθησαν, αἱ λεπτοκαρυαὶ ἦσαν πυκνότεραι καὶ πανταχοῦ ἀνεδίδετο ὁσμὴ χλόης, πόας καὶ πασχαλέας.

— Νά, ἐδῶ εἶναι ὥρα νὰ παίξωμεν τὰς τέσσαρας γωνίας! ἀνέκραξεν αἰφνης ἡ Λεονότσκια τρέχουσα πρὸς πρᾶσινον λιβάδιον, περιβαλλόμενον ὑπὸ φιλυρῶν. Ἐμμεθα πέντε ἀκριβῶς.

— Καὶ τὸν Θεόδωρον Ἰβάνοβιτς τὸν ἐλησμόνησας; ἀπεκρίθη ὁ ἀδελφός της... ἡ μήπως δὲν συγκατηρήθησας σεαυτὴν.

Ἡ Λεονότσκια ἠρυθρίασεν ἐλαφρῶς.

— Ἄλλ' ὁ Θεόδωρος Ἰβάνοβιτς εἰς τὴν ἡλικίαν του, εἰμπορεῖ; ἤρξατο λέγουσα.

— Παίξατε, σὰς παρακαλῶ, ἔσπευσε νὰ εἰπῇ ὁ Λαβρέτσκις. Μὴ διδτε προσοχὴν εἰς ἐμέ, θὰ χαρῶ περισσότερον ὅταν εἰξεύρω ὅτι δὲν σὰς ἐνοχλῶ. Μὴ προσπαθήσητε νὰ μὲ διασκεδάσητε· ἡμεῖς οἱ γέροντες ἔχομεν μίαν ἐνασχόλησιν τὴν ὁποίαν ἀγνοεῖτε ἀκόμη καὶ τὴν ὁποίαν οὐδεμία διασκεδάσις δύναται νὰ μᾶς ἀντικαταστήσῃ: τὰς ἀναμνήσεις.

Οἱ νέοι ἤκουον τοῦ Λαβρέτσκι μετὰ προσοχῆς μεστῆς σεβασμοῦ, ὥσει ἤκουον τοῦ μαθήματος καθηγητοῦ· εἶτα κατέλιπον αὐτὸν τρέχοντες. Τέσσαρες αὐτῶν ἐτοποθετήθησαν ἕκαστος πλησίον δένδρου τινός, ὁ πέμπτος ἐν τῷ μέσῳ καὶ τὸ παιγνίδιον ἤρξατο.

Ὁ Λαβρέτσκις δὲ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν οἰκίαν, εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἐστιατήριον, ἐπλησίασε τὸ κλειδοκύμβαλον καὶ ἔθηκε τὸν δάκτυλον ἐπὶ τινος πλήκτρου· ἀσθενῆς, ἀλλ' εὐκρινῆς ἤχος ἠκούσθη, ἐξεγείρας μυστικὴν ἐν τῇ καρδίᾳ του δόνησιν. Δι' αὐτοῦ τοῦ τόνου ἤρχιζεν ἡ μελωδικὴ ἐμπνευσις τοῦ Λέμ ἥτις ἄλλοτε, κατὰ τὴν εὐτυχίαν ἐκείνην νύκτα, ἐβύβησε τὸν Λαβρέτσκι ἐν τῇ ἐκστάσει. Κατόπιν μετέβη εἰς τὴν αἴθουσαν, ἐν ᾗ διέμεινε ἐπὶ πολὺ· ἐν τῷ δωματίῳ τούτῳ, ἐν ᾧ τόσον συχνὰ εἶδε τὴν Ἐλιζαν, ἡ εἰκὼν τῆς νεανίδος παρουσιάζετο ζωηρότερον ἔτι εἰς τὴν μνήμην του. Τῷ ἐφαίνετο ὅτι ἠσθάνετο πέριξ αὐτοῦ τὰ ἴχνη τῆς παρουσίας της· ἡ θλίψις τὸν ἐπίεζε καὶ τὸν κατέβαλλεν, ἡ θλίψις δὲ αὐτὴ δὲν εἶχε τὴν γαλήνην ἣν ὁ θάνατος ἐμπνέει. Ἡ Ἐλιζα ἔζη ἀκόμη, ἀλλὰ μακρὰν, λησμονημένην· ἐσυλλογίζετο ταύτην

ὥς ζῶσαν καὶ δὲν ἀνεγνώριζεν ἐκείνην ἣν ἄλλοτε ἠγάπησεν ἐντὸς τῆς θλίψεως καὶ ὥχρας ἐμφανίσεως ταύτης, καλυπτομένης ὑπὸ τὴν ἐνδυμασίαν τῆς μοναχῆς καὶ περικυκλουμένης ὑπὸ νεφῶν λιβανωτοῦ. Ὁ Λαβρέτσκις δὲν θ' ἀνεγνώριζεν οὔτε αὐτόν, ἂν ἡδύνατο νὰ ἰδῇ ἐκὺτὸν καθ' ὃν τρόπον ἀναπαρίστα τὴν Ἐλιζαν. Κατὰ τὸ διάστημα τῆς ὀκταετίας ταύτης διήλθε τὴν κρίσιν ταύτην ἣν ἅπαντες ἀγνοοῦσιν, ἀλλ' ἄνευ τῆς δοκιμασίας τῆς ὁποίας δὲν δύναται τις νὰ κολακευθῇ ὅτι μέχρι τέλους διέμεινε τίμιος. Πράγματι ἐπαυσε νὰ συλλογίζηται τὴν εὐτυχίαν του καὶ τὸ συμφέρον του. Ἡ γαλήνη κατήλθεν εἰς τὴν ψυχὴν του καὶ διατί νὰ τὴν κρύψῃ; Ἐγήρασεν, ὅχι μόνον κατὰ τὸ πρόσωπον καὶ κατὰ τὸ σῶμα, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ψυχὴν του. Τὸ νὰ διατηρήσῃ τις μέχρι γήρατος νεαρὰν καρδίαν εἶναι, λέγουσι, δύσκολον καὶ γελοῖον σχεδόν. Εὐτυχῆς ἦδη ὁ μὴ ἀπολέσας τὴν πρὸς τὸ καλὸν πίστιν, τὴν πρὸς τὴν θέλησιν ἐπιμονήν, τὸν πρὸς τὴν ἐργασίαν ἔρωτα! Ὁ Λαβρέτσκις ἐδικαιοῦτο νὰ ἦναι εὐχαριστημένος, ἐγένετο ἀληθὴς ἀγρονόμος, ἔμαθε νὰ ὀργόνῃ τὴν γῆν καὶ δὲν εἰργάζετο δι' ἐκὺτὸν μόνον, ἀλλ' ἐκαλλιτέρευσε καὶ ἐξησφάλισεν, ὅσον τὸ δυνατόν, τὴν κατάστασιν τῶν χωρικῶν του.

Ὁ Λαβρέτσκις ἐπανῆλθεν εἰς τὸν κήπον, ἐκάθησεν ἐπὶ τοῦ τόσου εἰς αὐτὸν γνωστοῦ ἐδωλίου, καὶ εἰς τὴν προσφιλεῖ ἐκείνην θέσιν, ἐναντι τῆς οἰκίας πρὸς ἣν εἰς μάτην ἔτεινε διὰ τελευταίαν φορὰν τὰς χεῖρας, εὐελπιστῶν νὰ κενώσῃ τὸ ἀπηγορευμένον ἐκεῖνο ποτήριον ἐνθα σπινθηροβολεῖ μὲ ποικίλα χρώματα ὁ χρυσοῦς τῆς μαγείας οἶνος. Ὁ μονήρης οὗτος ὁδοιπὸρος εἰς τὸν ἥχον τῶν εὐθύμων φωνῶν νέας γενεᾶς ἀντικαταστήσας αὐτόν, ἔρριψε βλέμμα ὀπισθεν πρὸς τὰς παρελθούσας ἡμέρας του. Ἡ καρδία του ἐπληρώθη θλίψεως, ἀλλὰ δὲν κατεβλήθη ὑπὸ ταύτης. Εἶχε πόθους, ἀλλ' ὅχι καὶ τύψεις συνειδότος.

— Παίξατε, διασκεδάσατε, ἀναπτύχθητε, νέοι, διελογίζετο ἄνευ πικρίας. Ὁ βίος κεῖται ἐνώπιόν σας καὶ θὰ σὰς ἦναι εὐχρηστότερος. Δὲν θὰ κοπιᾶσθε, ὅπως ἡμεῖς, νὰ ζητήσητε τὸν δρόμον σας, νὰ παλαίσσητε, νὰ πέσητε καὶ νὰ ἐγερθῆτε αὐθις εἰς τὸ σκότος· μόνον νὰ σωθῶμεν ἡμεῖς ἐσκεπτόμεθα καὶ πόσοι ἐξ ἡμῶν δὲν τὸ κατώρθωσαν! Σεῖς πρέπει νὰ κινηθῆτε, νὰ ἐργασθῆτε, καὶ ἡ εὐλογία μας, ἡμῶν τῶν γερόντων, θὰ κατέλθῃ ἐφ' ὑμῶν. Ἐγὼ δέ, μετὰ τὴν ἡμέραν ταύτην, μετὰ τὰς ἐντυπώσεις ταύτας, θὰ σὰς ἀποχαριετίσω διὰ τελευταίαν φορὰν καὶ θὰ εἰπω μετὰ λύπης, τὴν καρδίαν ὅμως ἀπηλλαγμένην ἔχων πόθων καὶ πικρίας, πρὸ τοῦ θανάτου καὶ τῆς θείας κρίσεως: «Σὲ χαίρετώ, μονήρες γῆρας! Ἀνωφελῇ βίε, παῦσον φθειρόμενος!»

Ὁ Λαβρέτσκις ἠγέρθη καὶ ἀπεμακρύνθη ἡρέμα· οὐδεὶς παρετήρησε τὴν ἀναχώρησιν του, οὐδεὶς τὸν ἐκράτησεν· αἱ εὐθυμοὶ κρυγαὶ ἀντήχουν ἰσχυρότερον ἔτι ὀπισθεν τοῦ πυκνοῦ καὶ χλοοσκεποῦς τοῦ

χου τοῦ ὑπὸ ὑψηλῶν φιλυρῶν σχηματιζομένου. Εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἀμάξιόν του καὶ εἶπε πρὸς τὸν ἡνίοχον νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν οἰκίαν, χωρὶς νὰ σπεύσῃ τοὺς ἵππους.

— Καὶ τὸ τέλος; θὰ ἐρωτήσῃ ἴσως ὁ περίεργος ἀναγνώστης· τί συνέβη κατόπιν εἰς τὸν Λαβρέτσκην; εἰς τὴν Ἑλίξαν;

Τί νὰ εἰπώμεν περὶ προσώπων ἄτινα ζῶσιν ἔτι, ἀλλ' ἄτινα ἐξέλιπον ἤδη τῆς σκηνῆς τοῦ κόσμου; Διατί νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς αὐτά; Λέγουσιν ὅτι ὁ Λαβρέτσκης ἐπεσκέψατο τὴν μονὴν ἐν ἣ ἡ Ἑλίξα ἀπεσώθη, καὶ ὅτι τὴν εἶδε. Μετέβαινεν εἰς τὸν χορὸν τοῦ ἄσματος· διήλθε πλησίον αὐτοῦ, διὰ ταχέος καὶ μετριόφρονος βήματος, μὲ τὸ ἰδιαίτερον εἰς τὰς μοναχὰς βαδισμα, καὶ δὲν τὸν παρετήρησε ποσῶς, ἀλλὰ τὰ βλέφαρα τῶν στραφέντων πρὸς αὐτὸν ὀφθαλμῶν ἐφρικίαν ἐλαφρῶς. Ἀλλὰ τὸ λιπόσαρκον πρόσωπόν της ἔκλινε περισσύτερον ἔτι, αἱ συμπελεγμέναι καὶ ὑπὸ κομβολογιῶν περιβαλλόμεναι χεῖρές της συνεθλίβησαν ἰσχυρότερον. Τί ἐσκέψαντο, τί ἡσθάνθησαν ἀμφοτέρω; Τίς θὰ τὸ μάθῃ; Τίς θὰ τὸ εἰπῇ; Ὑπάρχουσι κατὰ τὸν βίον στιγμαὶ καὶ συγκινήσεις... περὶ ὧν μόλις ἐπιτρέπεται νὰ λαλήσῃ τις. . . . νὰ σταματήσῃ ὅμως εἰς αὐτὰς ἀδύνατον.

Γ. Α. ΒΑΛΑΒΑΝΗΣ.

ΤΕΛΟΣ

Η ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΜΟΝΣΟΡΩ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΔΟΥΜΑ

Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον φύλλον.

Πρῶτον αὐτοῦ κίνημα ὑπῆρξε ν' ἀνεγερθῇ βιαίως, πλὴν ὁ Ρεμῆ εἶχε προῖδει τοῦτο τὸ κίνημα καὶ εἶχε προσδέσει τὸν κόμητα μετὰ τῆς στρωμνῆς του.

Ὁ Μονσορὼ ἐβρυχήθη, ἀλλὰ φέρων περὶ ἑαυτὸν τὸ βλέμμα, εἶδε τὴν Ἀρτέμιδα, ὀρθίαν παρὰ τὸ προσκεφάλαιόν του.

— Ἀ! ὑμεῖς εἰσθε, κυρία, εἶπε· χαίρω πολὺ ὅτι σὰς βλέπω, ὅπως σὰς εἶπω, ὅτι ἀπόψε ἀπερχόμεθα εἰς τοὺς Παρισίους.

Ὁ Ρεμῆ διεμαρτυρήθη, ἀλλ' ὁ Μονσορὼ οὐδεμίαν ἐδωκε προσοχὴν εἰς τὰς διαμαρτυρίας του.

— Τί λέγετε κύριε; εἶπεν ἡ Ἀρτεμις μετὰ τῆς συνήθους αὐτῇ γαλήνης· καὶ ἡ πληγὴ σας!

— Κυρία, εἶπεν ὁ κόμης, δὲν ἀκούω τίποτε· προτιμῶ μᾶλλον ν' ἀποθάνω ἢ νὰ ὑποφέρω· ἐάν δ' ἔτι πρόκειται ν' ἀποθάνω καθ' ὁδόν, ἀπόψε ἀναχωροῦμεν.

— Ἔστω, κύριε, εἶπεν ἡ Ἀρτεμις, ὅπως εὐαρεστήσῃτε.

— Οὕτω θέλω· σὰς παρακαλῶ νὰ ἐτοιμασθῇτε.

— Αἱ ἐτοιμασίαι μου θὰ γίνωσι ταχέως, κύριε· πλὴν δύναμαι νὰ μάθω τὸ αἴτιον τῆς αἰφνιδίας ταύτης ἀποφάσεως ἡμῶν;

— Θὰ σὰς το εἰπῶ, κυρία, ὅταν δὲν θὰ ἔχητε πλεον· ἀνθὴν δὲ δεικνύετε πρὸς τὸν

πρίγκηπα ἢ ὅταν κατασκευάσω ἀρκετὰ πλατεῖας θύρας, ὅπως τὸ φορεῖόν μου διέρχεται δι' αὐτῶν.

Ἡ Ἀρτεμις ὑπεκλίθη.

— Ἀλλὰ, κυρία... εἶπεν ὁ Ρεμῆ.

— Ὁ κύριος κόμης τὸ θέλει, ἀπεκρίθη ἡ Ἀρτεμις, ὀφείλω δὲ νὰ ὑπακούσω.

Ὁ Ρεμῆ ἐνόησεν ἕκ τινος νεύματος αὐτῆς, ὅτι ὤφειλε νὰ παύσῃ τὰς παρατηρήσεις του, ἐπομένως ἐσιώπησε, ψιθυρίζων:

— Θὰ μοὶ τον φονεύσῃ καὶ ἐπειτα θὰ εἰπῶσιν ὅτι πταίει ἡ ἱατρικὴ.

Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ, ὁ δούξ δ' Ἀνζιού ἡτοιμάζετο ν' ἀπέλθῃ τοῦ Μεριδὸρ.

Ἐξέφρασε τὴν ἀπειρον εὐγνωμοσύνην του πρὸς τὸν βερόνον διὰ τὴν γενομένην αὐτῷ ὑποδοχὴν καὶ ἵππευσε.

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν, ἐνεφανίσθη ἡ Γερτρούδη καὶ ἀνήγγειλε τῷ δουκί, ὅτι ἡ κυρία της ἦτο ἡναγκασμένη νὰ παραμῆνῃ πλησίον τοῦ κόμητος καὶ ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ λάβῃ τὴν τιμὴν νὰ ἐκφράσῃ πρὸς αὐτὸν τὸ εὐχάρις. Προσέθετο δὲ χαμηλοφώνως πρὸς τὸν Βουσύ, ὅτι ἡ Ἀρτεμις ἔμελλε ν' ἀπέλθῃ τὴν ἐσπέραν.

Ἀνεχώρησαν.

Ἡ θέλησις τοῦ δουκὸς ἦτο ἄσφατος· ἡ μᾶλλον ἐντελὴς ἰδιότροπος.

Ἡ Ἀρτεμις, σκληρὰ, τὸν προσέβαλλε καὶ τον ἀπώθει τοῦ Μεριδὸρ· ἡ Ἀρτεμις ὅμως μειδιδῶσα ὑπῆρξε δι' αὐτὸν δέλεαρ.

Ὁ δούξ, ἀγνοῶν τὴν τελευταίαν ἀπόφασιν τοῦ ἀρχικυνηγοῦ, δὲν ἔπαυσε νὰ μελετᾷ καθ' ὁδόν τοὺς κινδύνους τῆς εὐχερούς ἀποδοχῆς τῶν ἐπιθυμιῶν τῆς βασιλομήτορος.

Ὁ Βουσύ τὸ εἶχε προῖδει καὶ ἐβασίζετο ἐπὶ τῆς τοιαύτης ἐπιθυμίας τοῦ δουκὸς τοῦ νὰ μείνῃ εἰς τὴν Ἀνδεγαυίαν.

— Βουσύ, εἶπεν ὁ δούξ, ἐσκέφθην.

— Τί, ἐξοχώτατε; ἠρώτησεν ὁ νέος.

— Ὅτι δὲν εἶναι εὐλογον νὰ ἐνδώσω εὐκόλως εἰς τὰς προτάσεις τῆς μητρός μου.

— Ἐχετε δίκαιον· θεωρεῖ ἐκυτὴν μέχρη τοῦδε πολὺ ἐπιτήδειον πολιτικόν.

— Ἐνῶ, τὸ ἐννοεῖς, ἐάν αἰτήσωμεν παρ' αὐτῆς ὀκταήμερον ἀναβολὴν ἢ μᾶλλον ἐάν παρατείνωμεν τὴν ἀπόφασιν ἡμῶν ἐπὶ ὀκτὼ ἡμέρας καὶ ἐάν τελέσωμεν ἑορτάς, εἰς τὰς ὁποίας νὰ καλέσωμεν τοὺς εὐπατρίδας, θέλομεν δεῖξει εἰς τὴν μητέρα ἡμῶν πόσον εἰμεθα ἰσχυροί.

— Σκέπτεσθε πολὺ ὀρθῶς, ἐξοχώτατε.

Οὐχ ἦττον, νομίζω...

— Θὰ μείνω ἐνταῦθα ὀκτὼ ἡμέρας καὶ, διὰ τῆς ἀναβολῆς ταύτης, θ' ἀποσπάσω παρὰ τῆς μητρός μου καὶ ἄλλας παραχωρήσεις· ἐγὼ σοὶ το λέγω.

Ὁ Βουσύ ἐφάνη βυθισθεὶς εἰς σκέψεις.

— Τῷ ὄντι, ἐξοχώτατε, εἶπεν, ἀποσπάσατε, ἀποσπάσατε· προσέξατε μήπως, διὰ τῆς βραδύτητος, ζημιωθῇτε ἀντὶ νὰ ὠφεληθῇτε. Ἐν παραδείγματι, ὁ βασιλεὺς...

— Τί, ὁ βασιλεὺς;

— Ὁ βασιλεὺς, ἀγνοῶν τοὺς σκοπούς σας, δύναται νὰ ὀργισθῇ, διότι εἶναι εὐερέθιστος.

— Ἐχεις δίκαιον· ἔδει νὰ πέμψω τινὰ

πρὸς τὸν ἀδελφόν μου, ὅπως χαιρετίσῃ αὐτὸν καὶ τῷ ἀναγγεῖλῃ τὴν ἐπιστροφὴν μου· τοιοῦτοτρόπως, θέλω κερδίσει τὸ ἀναγκαῖον ὀκταήμερον.

— Ναί, ἀλλ' ὁ ἀπεσταλμένος ὑμῶν θέλει διατρέξει μέγαν κίνδυνον, εἶπεν ὁ Βουσύ.

Ὁ δούξ δ' Ἀνζιού ἐμειδίασε μοχθηρῶς.

— Ἐάν μετέβαλον τὴν ἀπόφασίν μου; ἠρώτησεν.

— Καὶ θὰ τὴν μεταβάλλῃτε, ἐάν τὸ ὑμέτερον συμφέρον τὸ ἀπαιτῇ;

— Διαβάλε! εἶπεν ὁ πρίγκηψ.

— Ἀρίστα! τότε δὲ θὰ ἐγκλείσωσι τὸν ἀπεσταλμένον σας εἰς τὴν Βασιλλίαν.

— Θὰ τῷ δώσωμεν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν βασιλέα, τῆς ὁποίας ν' ἀγνοῇ τὸ περιεχόμενον.

— Ἀπ' ἐναντίας, μὴ τῷ δώσῃτε ἐπιστολὴν καὶ καταστήσατε αὐτὸν ἐνήμερον περὶ τῆς ἀποστολῆς του.

— Τότε ὅμως οὐδεὶς θὰ θελήσῃ ν' ἀναλάβῃ τοιαύτην ἐντολήν.

— Δέν το πιστεύω.

— Γνωρίζεις σὺ τινὰ, ὅστις ν' ἀναλάβῃ αὐτήν;

— Ναί.

— Τίνα;

— Ἐμέ, ἐξοχώτατε.

— Σέ;

— Ναί, ἐμέ, ὅστις ἀγαπῶ τὰς δυσχερεῖς διαπραγματεύσεις.

— Βουσύ, φίλτατέ μου Βουσύ, ἀνερῶνησεν ὁ δούξ, ἐάν το πράξῃς, δύνασαι νὰ εἶσαι βέβαιος περὶ τῆς αἰωνίας εὐγνωμοσύνης μου.

Ὁ Βουσύ ἐμειδίασε, διότι ἐγίνωσκε τὸ μέτρον τῆς εὐγνωμοσύνης τοῦ δουκὸς.

Οὗτος ἐνόμισε, ὅτι ἐδίσταζε.

— Καὶ θὰ σοὶ δώσω δέκα χιλιάδας σκουδὰ διὰ τὸ ταξιδεῖόν σου, προσέθετο.

— Αἶ, ἐξοχώτατε, ἐστὲ μᾶλλον ἐλευθέριος· μήπως πληθρόνεται τοιαῦται ἐκδουλεύσεις;

— Ὡστε ἀναχωρεῖς;

— Ἀναχωρῶ.

— Διὰ τοὺς Παρισίους;

— Διὰ τοὺς Παρισίους.

— Καὶ πότε;

— Ὅταν θελήσῃτε.

— Προτιμότερον εἶναι ὅσον τάχιον.

— Ἀπόψε, ἐάν θέλητε ἐξοχώτατε.

— Ἀνδρεῖς Βουσύ, φίλτατε Βουσύ,

πραγματικῶς συναινεῖτε;

— Ἐάν συναινῶ; εἶπεν ὁ Βουσύ· ἀλλ' ἀφοῦ γινώσκετε, ὅτι δύναμαι νὰ διέλθω διὰ πυρὸς καὶ ὕδατος, χάριν τῆς ὑμετέρας ὑπηρεσίας. Λοιπόν, συμφωνοί· ἀναχωρῶ ἀπόψε. Ζῆτε ἐνταῦθα εὐθυμὸς καὶ προσπαθήσατε ν' ἀποσπάσῃτε παρὰ τῆς βασιλομήτορος κατὰ πλοῦσιον μοναστήριον δι' ἐμέ.

— Τὸ ἔχω ὑπ' ὄψει, φίλε μου.

— Ὑγιαίνετε, ἐξοχώτατε.

— Ὑγιαίνει, Βουσύ! ἅ μὴ λησμονήσῃς ν' ἀποχαιρετίσῃς τὴν μητέρα μου.

— Θὰ λάβω ταύτην τὴν τιμὴν.

Τῷ ὄντι, ὁ Βουσύ, ταχυτέρος, εὐθυμότερος καὶ ἐλαφρότερος μαθητοῦ, ὅστις ἀ-